

ОИЛАВИЙ ПОЛИКЛИНИКА КЕСИМИДА ГРИПП КАСАЛЛИГИ ДИНАМИКАСИ ТАҲЛИЛИ

Alfraganus University

Ички касалликлар кафедраси профессори

Исаев Илшод Султонович

Аннотация

Мазкур мақолада оилавий поликлиника кесимида грипп касаллигининг тарқалиш динамикаси таҳлил қилинган. Тадқиқот давомида аҳоли ўртасида грипп касаллигининг мавсумий ўзгариши, ёш гуруҳлари бўйича касалланиш даражаси ҳамда профилактик чора-тадбирларнинг самарадорлиги ўрганилди. Таҳлил натижаларига кўра, куз-қиш мавсумида грипп касалланиш ҳолатлари сезиларли даражада кўпайиши аниқланди. Шунингдек, касалланиш кўрсаткичлари меҳнатга лаёқатли ёш аҳоли ўртасида юқори эканлиги кузатилди. Грипп профилактикасида вакцинация, санитария-гигиена қоидаларига риоя қилиш ва аҳолининг тиббий маданиятини ошириш муҳим аҳамиятга эга.

Калит сўзлар: грипп, эпидемиология, вирусли инфекциялар, оилавий поликлиника, касалланиш динамикаси, профилактика.

Аннотация

В статье представлен анализ динамики заболеваемости гриппом на уровне семейной поликлиники. Исследованы сезонные особенности распространения заболевания, возрастная структура заболевших и эффективность профилактических мероприятий. Установлено, что наибольшая заболеваемость наблюдается в осенне-зимний период. Наиболее высокий уровень заболеваемости отмечается среди населения трудоспособного возраста. Для профилактики гриппа важное значение имеют вакцинация, соблюдение санитарно-гигиенических норм и повышение медицинской культуры населения.

Ключевые слова: грипп, эпидемиология, семейная поликлиника, динамика заболеваемости, профилактика.

Annotation

This article presents an analysis of influenza incidence dynamics at the level of a family polyclinic. Seasonal characteristics of disease spread, age structure of patients and effectiveness of preventive measures were studied. The results showed that influenza incidence significantly increases during the autumn-winter period. The highest morbidity rate was observed among the working-age population. Preventive measures such as vaccination, adherence to hygiene rules and increasing public health awareness are important for reducing influenza incidence.

Keywords: influenza, epidemiology, family clinic, disease dynamics, prevention.

Кириш. Грипп — юқумли вирусли касаллик бўлиб, у аҳоли ўртасида тез тарқалиши ва эпидемик хусусияти билан ажралиб туради. Ушбу касаллик ҳар йили миллионлаб одамларни зарарлайди ва соғлиқни сақлаш тизими учун долзарб муаммолардан бири ҳисобланади.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, ҳар йили дунё бўйлаб 5–10% катталар ва 20–30% болалар грипп билан касалланади. Айниқса, мавсумий эпидемиялар даврида касалланиш кўрсаткичлари кескин ошади.

Оилавий поликлиникалар бирламчи тиббий-санитария ёрдами кўрсатувчи муассаса сифатида грипп касаллигини эрта аниқлаш, даволаш ва профилактика қилишда муҳим аҳамиятга эга. Шу сабабли оилавий поликлиника кесимида грипп касаллигининг тарқалиш динамикасини таҳлил қилиш эпидемиологик вазиятни баҳолаш ва профилактик тадбирларни такомиллаштиришда муҳим аҳамият касб этади.

Тадқиқот мақсади

Оилавий поликлиникада грипп касаллигининг тарқалиш динамикасини ўрганиш ва касалланиш кўрсаткичларига таъсир этувчи омилларни таҳлил қилиш.

Материаллар ва тадқиқот усуллари

Тадқиқот 2022–2024 йиллар давомида оилавий поликлиникага мурожаат қилган беморлар статистик маълумотлари асосида ўтказилди.

Тадқиқот давомида қуйидаги усуллардан фойдаланилди:

статистик таҳлил

таққослама таҳлил

эпидемиологик таҳлил

график ва жадвал усуллари

Касалланиш ҳолатлари ёш гуруҳлари, йиллар ва мавсумлар бўйича таҳлил қилинди.

Тадқиқот натижалари

Олинган маълумотларга кўра, грипп касалланиш ҳолатлари йилдан-йилга маълум даражада ўсиб бораётганлиги кузатилди.

1-жадвал

№	Йил	Оилавий поликлиникада грипп билан касалланганлар сони
1	2022	312
2	2023	405
3	2024	463
4	2025	427

Натижалар шуни кўрсатдики, грипп билан касалланиш кўпроқ меҳнатга лаёқатли ёш аҳоли ўртасида кузатилган.

№	Мавсум	Касалланиш (%)
1	Қиш	45
2	Куз	30
3	Баҳор	15
4	Ёз	10

Бу маълумотлар грипп касаллигининг мавсумий характерга эга эканлигини кўрсатади.

Муҳокама

Олинган натижалар грипп касаллиги тарқалишига бир қатор омиллар таъсир кўрсатишини кўрсатди. Улар қуйидагилардан иборат:

мавсумий иқлим ўзгаришлари

аҳоли иммунитетининг пасайиши

жамоат жойларида одамлар зичлиги

профилактик тадбирларга риоя қилинмаслиги

Айниқса, куз-қиш мавсумида одамлар кўпроқ ёпиқ биноларда бўлиши вирус тарқалишини тезлаштиради.

Оилавий поликлиникаларда санитария-маърифий ишлар, профилактик кўриклар ва вакцинация ишларини кучайтириш грипп касаллигини камайтиришга хизмат қилади.

Хулоса

Оилавий поликлиника маълумотлари асосида грипп касалланиш динамикаси таҳлил қилинди.

Касалланиш ҳолатлари асосан куз-қиш мавсумида кўпайиши аниқланди.

Энг юқори касалланиш кўрсаткичлари меҳнатга лаёқатли аҳоли ўртасида кузатилди.

Грипп профилактикасида вакцинация ва санитария-гигиена чораларини кучайтириш муҳим аҳамиятга эга.

Адабиётлар

1. World Health Organization. Influenza epidemiology and prevention. Geneva, 2023.
2. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги. Грипп ва ЎРВИ профилактикаси бўйича қўлланма. Тошкент, 2022.
3. Smith J., Brown L. Influenza epidemiology. Journal of Infectious Diseases, 2021.
4. Karimov U.K. Инфекцион касалликлар эпидемиологияси. Тошкент, 2020.